

A magyar kormány reagálása

Közvetlenül a megállapodás május 17-én történt aláírása után Chorin személyes feljegyzést küldött Magyarországnak kormányzójának, megmagyarázva az egyezség háttérét és következményeit. Sajnálkozását fejezte ki a Sztójay-kormány zsidóellenes intézkedései miatt, amelyek éppen akkor sújtották szigorú korlátozással a gazdaságot, amikor fejleszteni kellene, és amelyek lehetetlenné teszik, hogy ő és a cég többi zsidó tagja hatékonyan cselekedjék ennek érdekében. Rámutatott, hogy a „rokon csoport” nem kívánt tárgyalni azzal a kormánnyal, amely életbe léptette a különböző zsidóellenes rendelkezéseket, s amely – ha megszerezte volna az ellenőrzést – csakis tönkretette volna a konszern. Ráadásul – mint állította – az ellenőrzés átadása az SS-nek egészen biztosan a hosszú távú magyar érdekeket szolgálja, mert Becher – akivel „gentlemen’s agreement”-et kötött – tehetséges irányítója az üzemek biztonságát, egységét és termelőképességét.⁶⁸

Horthy láthatóan nem volt teljesen meggyőződve a megállapodás „pozitív vonásairól”. Utasította Sztójajt, hogy a beleegyezése és a minisztertanács, illetve a megfelelő miniszterek jóváhagyása nélkül ne engedje meg, hogy bármely katonai vagy polgári hatóság egy idegen hatalomnak engedjen át „mezőgazdasági, ipari vagy kereskedelmi vállalatokat, vagy a fenntartásukhoz szükséges földterületeket, épületet, felszerelést vagy nyersanyagokat”⁶⁹. Sztójay a Veesenmayerral június 1-jén folytatott beszélgetésben „megütőkészét” fejezte ki az ügy felett.⁷⁰ Az ügyet és a Horthy által felvetett problémákat június 6-án Hitlerrel is megtárgyalta, nem tudván, hogy Himmler sürgetésére a Führer már jóváhagyta a megállapodást.⁷¹ Sztójay kifogásait ellensúlyozta a német–magyar gazdasági megállapodásra vonatkozó közlése, amelyet június 2-án kötött Veesenmayerral, s amelynek értelmében Magyarország termelőképességét teljes mértékben alárendelték a Birodalom érdekeinek.

A megállapodás részleteit és Magyarországot érintő következményeit Imrédy Béla volt miniszterelnök – akit május 23-án tárca nélküli miniszterré nevezték ki – vázolta a június 1-jei minisztertanácson.⁷² Ezen a minisztertanácson vetődtek fel először a Weiss Manfréd Művek átadásával kapcsolatos kérdések.

Imrédy egy sor tanácskozást tartott a németekkel, hogy a magyar szuverenitás megmaradjon a konszern felett. A magyarok ekkor még nem tudták, hogy július 5-ig az üzlet nem annyira a Hermann Göring Műveket, mint Himmlert és az SS-t érintette.⁷³ Június 13-án Imrédy felkereste Veesenmayert, hogy kifejezze a maga és Sztójay megütőkészését a tranzakció felett, amelyet, panaszkodott, anélkül kötöttek, hogy a magyar